

Provincie Gelderland geeft het goede voorbeeld

Goed voorbeeld energiezuinige openbare verlichting

Over de Taskforce Verlichting - OVL

De Taskforce Verlichting voert, in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, activiteiten uit om energiezuinige verlichting in Nederland tot de standaard te maken en lichthinder te beperken.

Zie www.taskforceverlichting.nl. De projectgroep Openbare Verlichting (OVL) richt zich op het realiseren van energiebesparing in de openbare verlichting.

In de projectgroep werken marktpartijen, overheidsorganen en brancheverenigingen samen.

Zie www.agentschapnl.nl/openbareverlichting.

Dit is een publicatie van:

Taskforce Verlichting - Openbare Verlichting (OVL)

p.a. Agentschap NL - NL Energie en Klimaat

Croeselaan 15

Postbus 8242 | 3505 RE Utrecht

T +31 (0) 88 602 26 62

E openbareverlichting@agentschapnl.nl

© Agentschap NL | november 2010

Publicatie-nr. 2TFVL1024

“Een goed plan bepaalt het succes van de uitvoering.

Begin bij het begin, weet en meet waarvan je vertrekt. Dat maakt de resultaten aantoonbaar en rechtvaardigt de benodigde investeringen”,
Peter van Riswijk, provincie Gelderland.

In het kort

De provincie Gelderland stelt zich ten doel om in 2011 15 procent energie te besparen ten opzichte van 2007. En in 2020 zelfs dertig procent. Met dimbare- en ledverlichting, het gedeeltelijk uitschakelen van verlichting en autonome verlichting op zonne-energie zet de provincie forse stappen. En goed voorbeeld doet volgen; als landelijke koploper leidt Gelderland de projecten van de IPO-werkgroep ‘Duurzame openbare verlichting’. De provincie motiveert en stimuleert andere provincies en gemeenten met concrete beleidsnotities en uitvoeringsplannen aan de slag te gaan.

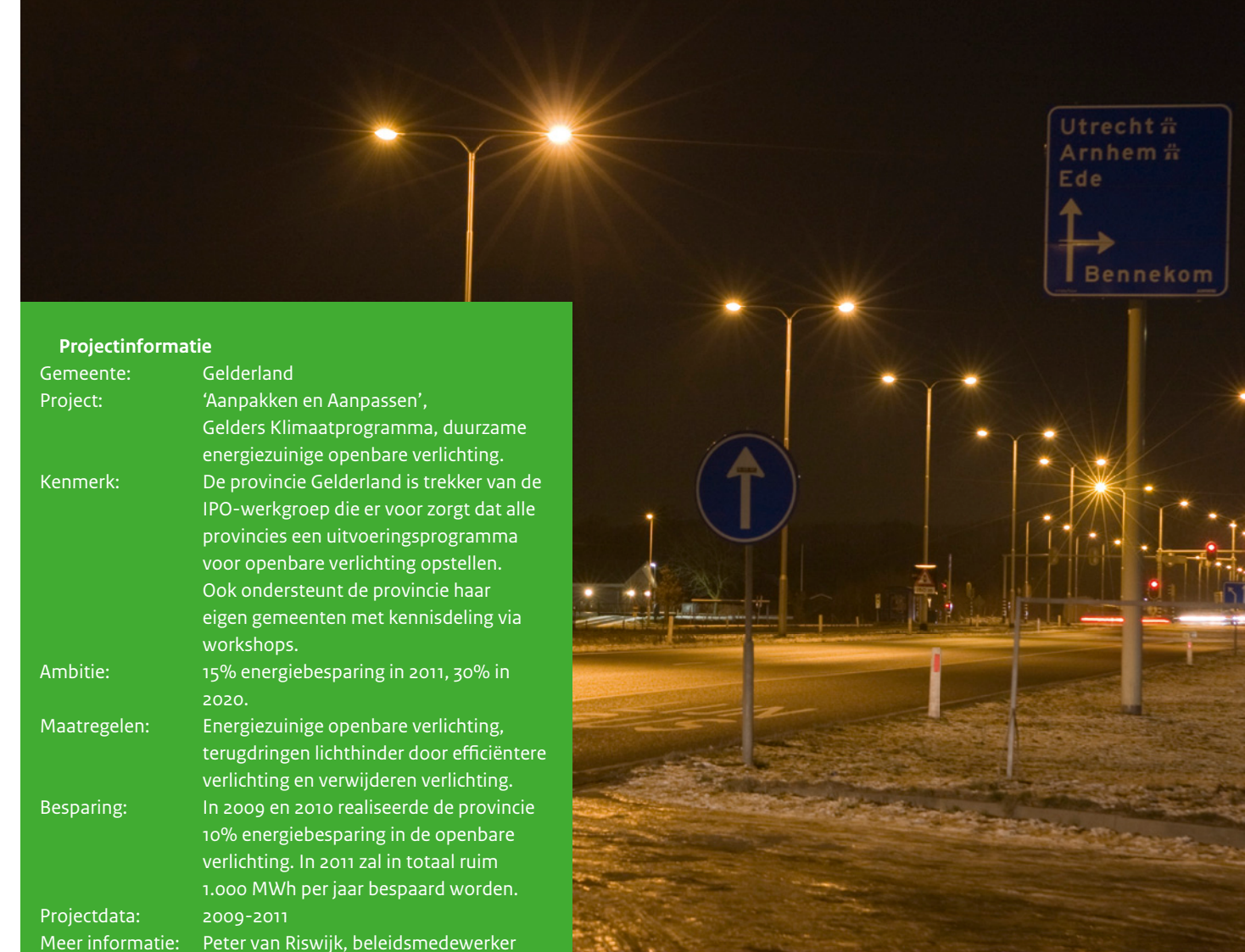
Aanleiding

In 2007 stelde het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland een coalitieakkoord op met de titel ‘Gelderland maakt het verschil’. Daaruit sprak de ambitie om niet alleen in de eigen provincie vooruitstrevend te zijn op het gebied van openbare verlichting, maar ook landelijk een koplopersrol te vervullen. Uit het akkoord werd een klimaatprogramma gedestilleerd met de titel ‘Aanpakken en Aanpassen’, dat binnen de coalitietermijn – 2007-2011 – tot uitvoering zou komen.

Een jaar na het verschijnen van het klimaatprogramma, in 2008, presenteerde de Taskforce Verlichting in het Interprovinciaal Overleg (IPO) haar ambities. Gelderland herkende zich in de doelstellingen van de Taskforce en besloot zich aan te dienen als voortrekker van de werkgroep ‘Duurzame openbare verlichting’.

Aan de slag

Als koploper moest Gelderland allereerst aan de slag in de eigen provincie. En daarvoor was extra geld nodig. De reguliere begroting bleek ontoereikend. Bovendien was die begroting ingericht voor vervanging van verlichting en niet voor de vernieuwing die nodig was om op korte termijn de energiedoelstellingen te halen. Mede door de inspanningen van de provincie in de IPO-werkgroep werd het college van Gedeputeerde Staten overtuigd van de noodzaak tot investeren. Toen vervolgens de financiële crisis zich aandeed en er geld werd vrijgemaakt voor werkgelegenheidsprojecten, besloot het college in 2009 vier miljoen euro extra vrij te maken voor de projecten die energie – en dus geld – zouden besparen of zelfs opleveren.

Projectinformatie

Gemeente:	Gelderland
Project:	‘Aanpakken en Aanpassen’, Gelders Klimaatprogramma, duurzame energiezuinige openbare verlichting.
Kenmerk:	De provincie Gelderland is trekker van de IPO-werkgroep die er voor zorgt dat alle provincies een uitvoeringsprogramma voor openbare verlichting opstellen. Ook ondersteunt de provincie haar eigen gemeenten met kennisdeling via workshops.
Ambitie:	15% energiebesparing in 2011, 30% in 2020.
Maatregelen:	Energiezuinige openbare verlichting, terugdringen lichthinder door efficiëntere verlichting en verwijderen verlichting.
Besparing:	In 2009 en 2010 realiseerde de provincie 10% energiebesparing in de openbare verlichting. In 2011 zal in totaal ruim 1.000 MWh per jaar bespaard worden.
Projectdata:	2009-2011
Meer informatie:	Peter van Riswijk, beleidsmedewerker Duurzaam Wegbeheer, provincie Gelderland, 026-3599935, Hans Willekes, beleidsmedewerker openbare verlichting, provincie Gelderland, 026-3598412.

Concrete maatregelen

Met de realisering van de uitvoeringsplannen en het extra budget werd een groot aantal N-wegen in de provincie voorzien van dynamisch dimbare verlichting, ledlampen, autonome verlichting op zonne-energie en actieve ledmarkering. Op sommige wegen werd de verlichting zelfs gedeeltelijk uitgeschakeld. Om de effecten van de maatregelen te kunnen meten, voerde de provincie voorafgaand aan de werkzaamheden een nulmeting uit. Zo kon ook achteraf de investering worden gerechtvaardigd. Daarnaast organiseerde een groep deskundigen workshops voor de Gelderse gemeenten om een concrete beleidsnotitie op te stellen. Inmiddels doen 27 gemeenten van de 36 benaderde gemeenten mee. ‘Een goed plan van aanpak bepaalt het succes van de uitvoering’, aldus de Gelderse gedachte. Deze manier van kennisdeling werd met de IPO-werkgroep ook landelijk opgepakt.

Resultaten

In 2010 werd dankzij die centrale aanpak tien procent energie bespaard in de openbare verlichting. Wanneer alle projecten in 2011 gerealiseerd zijn, loopt de totale besparing op tot 15 procent.

Ook als voortrekker in de IPO-werkgroep boekte Gelderland succes. Waar in 2008 aanvankelijk ‘slechts’ acht provincies zich aanmeldden als koploper op het gebied van openbare verlichting, deelden in 2009 alle 12 provincies de ambitie om de provinciale energiedoelen te bereiken. Het ondersteuningsproject draagt bij aan de gestelde klimaatdoelen, de kwaliteit van provinciale wegen en werkgelegenheid.

Lessons learned

- Zorg dat je beheer op orde is en je het areaal scherp in beeld hebt.
- Voer eerst een nulmeting uit om je maatregelen te kunnen toetsen aan de ambities. Dat geeft je meetbare argumenten die de investeringen rechtvaardigen.
- Zorg voor een goede beleidsnotitie die leidt tot concrete maatregelen. Dat voorkomt ad hoc beheerdersbeslissingen en biedt centrale sturing.